

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK

KATOLICKÉ AKCE

ČASOVÉ ÚVAHY 3-4

Duben 1940

Ročník XLIII.

Číslo 363

Obsah:

Pastýřský list o Katolické akci

J. E. ThDr. Mořice Píchy, biskupa
královéhradeckého. Str. 49

M. Sadovská:

**Matka Boží hovoří k lidstvu a českému
národu.** (Dokončení.) Str. 79

K 4.—

Vydává Tiskové družstvo, tiskne Družstevní knihtiskárna v Hradci Králové. — Vychází v polovině každého měsíce. — Redaktor prelát Magre Dr J. Sobota. — Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt Pardubice čj. 19263 — IIIa — 40. — Dohledací pošt. úřad Hradec Králové 1.

Pastýřský list o Katolické akci.**MOŘIC,****Z BOŽÍ A APOŠTOLSKÉ STOLICE MILOSTI
BISKUP KRÁLOVÉHRADECKÝ,****posílá důstojnému duchovenstvu a milým věřícím
pozdrav a požehnání ve jménu Páně!****Drazí v Kristu!**

Církev svatá v minulých měsících, od vánoc až do velikonoc, nám zpřítomňovala a dala prožívat ve svých svatých obřadech běh pozemského života Pána Ježíše od narození až do Jeho slavného zmrtvýchvstání. Jest to celá řada tajemství naší svaté víry, našeho vykoupení a posvěcení. Bůh Otec dává Svého jednorozeného Syna, aby se vtělil v neposkvrněném lůně Panny Marie pro spásu lidstva. Syn Boží s poslušností přijímá poslání Svého Otce, bere na Sebe lidskou přirozenost, stává se člověkem, zůstává Bohem, aby s plnou mocí Boží lidstvu hlásal věčné pravdy slovem i skutkem. zbavil je kletby hříchu a oznámil mu zákon Boží, závazný pod ztrátou věčného života. Rodí se ve stáji betlemské a první úder

Jeho Božského srdce platí ubohému lidstvu. Již v kolébce jsa pronásledován, utíká se do Egypta, odkud se vrací, aby třicet let vedl skrytý život v Nazaretě, poslušen své Božské Matky a svého pěstouna, dělníka. Ale jako slunce, jež vychází z ranních mlh, vystupuje na obzor veřejného života s hloučkem apoštolů a učedníků, prochází vesničky a města palestinská, hlásá evangelium nesčetným zástupům, uzdravuje nemocné, křísí mrtvé, odpouští hříchy a kárá zatvrzelé. Bůh sám potvrzuje Jeho poslání hlasem s nebe: »Tento jest Syn můj milý, v němž jsem si zalíbil, Jeho poslouchejte.« (II. Petr 1. 17.) Vchází do Jerusalema, aby přesvědčil zástupce lidu, že jest zaslíbený Vykupitel, ale marně. Nepřátelé prohlásí Jej za rušitele pořádku, velezrádce a rouhače a vydají jako zločince na smrt kříže. A zatím co myslí, že se ho navždy zbavili, bere Pán Ježíš pokorně na Sebe kříž a obětuje Svá muka a Svou smrt Bohu Otci na usmíření lidstva a jako vítěz nad životem a smrtí vstává oslaven z hrobu. Shromáždí opět kolem Sebe rozptýlené apoštoly, ukládá jim povinnost hlásati jménem Svým evangelium celému světu, dává základy Své nové církvi a sesílá na ně sílu a světlo Ducha svatého, v němž by shromáždili všechny národy světa v jednu rodinu Boží. To jsou tajemství, která jsme si právě připomínali, s církví svatou prožívali a skrze ně se posvěcovali.

A proč, drazí v Kristu, vám je připomínám? Chci Vás upozorniti, že naše vykoupení spočívá na nepřetržité řadě činů a skutků Pána Ježíše, Syna Božího, ano celé nejsvětější Trojice. Příchodem Krista Pána na svět přestaly již sliby

Boha Otce, přestala proroctví, přestala předobrazení a nadešel čas splnění všeho toho Bohem trojjediným skrze činy Pána Ježíše, činy nejhlubšího pokoření, činy lásky a milosrdenství, činy dokonalého vítězství nad ďáblem, činem usmíření Boha s lidstvem, činem seslání Ducha svatého a založením obdivuhodného ústavu spásy, t. j. církve svaté, a konečně největším skutkem lásky ustanovení nejsv. Svátosti Oltářní, v níž denně sestupuje s nebes na naše oltáře, aby se znovu a znovu obětoval a s námi přebýval. Krásně shrnuje sv. Jan evang. všechny tyto činy v jeden skutek věčné lásky Boží ve slovech Pána Ježíše: »Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.« (Jan 3. 16). Leč nemyslete, že stačí, aby člověk pouze věřil, má-li mít život věčný. Sv. Jan hned připomíná k tomu důrazné vysvětlení Pána Ježíše: »To pak je soud, že světlo přišlo na svět, a lidé milovali více tmu nežli světlo, neboť jejich skutkové byli zlí. Každý zajisté, kdo činí zlé, nenávidí světla a nejde ke světlu, aby nebyli usvědčeni skutkové jeho. Kdo však činí pravdu, jde ke světlu, aby skutkové jeho se zjevili, neboť v Bohu jsou vykonáni.« (Jan 3. 19-21).

Poznáváte, draží v Kristu, jak jsou na omylu, kdož myslí, že stačí v Pána Boha věřiti beze skutků dobrých, nebo že víra v Boha se dá dokonce sloučiti se skutky zlými a přestupováním zákona Božího. Jsou i tací, kdož jsou přesvědčeni, že stačí, když jsou katolíky v skrytém, soukromém životě. Svě katolické smýšlení skrývají a s ním se tají. O nich platí málo potěšitelný vý-

rok Pána Ježíše: »Kdo by mě však zapřel před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým, jenž je v nebesích« (Mat. 10, 33). Víra pravá, spasitelná, jakou od nás žádá Bůh, žije ve skutečích, bez nich odumírá a nenese ovoce pro život věčný. Odtud ona náboženská lhostejnost mnohých katolíků, odtud onen nezáměr o nejvyšší dary, které nám Kristus podává skrze svou církev, odtud nevšímavost o šíření království Božího, odtud záhubná bezstarostnost o život posmrtný! Prosha: »Přijď království tvé« je snad na jejich rtech, ale není ani v srdci, ani ve skutečích jejich.

Abychom čelili tomuto málo potěšujícímu zjevu, který přináší zhoubu jednotlivcům i celé společnosti lidské, jest třeba nám všem přiložiti ruku k dílu. Řekne snad někdo: Jest úkolem kněží, ne nás laiků, nás věřících, aby se starali o obnovení ducha víry a mravnosti mezi lidem. Nikoliv, drazí, dnes chej vám na srdce vložití a o tom promluvití, že právě vy laici, vy věřící, musíte mít značný podíl na apoštolské práci kněží, a že bez vás a vaší pomoci toto hořčičné semeno sv. evangelia nevzklíčí, nevzroste a nepřinese žádoucího ovoce. A proto vás církev volá ke spolupráci do **Katolické akce**, t. j. do **organisace katolických činů a skutků**.

Již před nějakou dobou jsem vás vyzval a prosil, abyste se této práce zúčastnili. Děkuji Pánu Bohu, že v četných osadách Katolická akce již zapustila kořeny, započala slibnou práci a našla horlivých, ano nadšených pracovníků. Jsou však ještě mnohé farnosti, v nichž je neznámou, leč snad podle jména, a někde se snad pohlíží na Katol. akci jako na nějakou zbytečnou novotu.

Proto chci vám, drazí v Kristu, promluvit o tom I. co jest Katolická akce, II. že Katolická akce je příkazem právě naší doby, III. že je příkazem naší příslušnosti k církvi katolické, IV. jaké jsou přední úkoly Katolické akce, V. jaká jest její organizace a vztah k ostatním katol. spolkům. Nepochybuji, že má pastýřská slova budou povzbuzením pro všechny, pro věřící i pro kněze, a poskytnou jim směrnice v této nadmíru důležité spolupráci.

I. Co jest Katolická akce.

Již jsem se zmínil, že by bylo omylem mysliti, že šíření evangelia a budování království Božího na zemi jest výlučným úkolem těch, které Pán Ježíš poslal, aby kázali evangelium, učili lidi zachovávat Jeho zákon a jim přísluhovali svatými svátostmi, tedy kněží, biskupů a nejvyšší Hlavy církve. Kdyby tomu tak bylo skutečně a kdyby pomoc laických věřících nebyla přistoupila k apoštolátu sv. církve, marně by byli kázali a pracovali již sami apoštolové Páně. Pomoc věřících a prvních křesťanů poskytnutá svatým apoštolům byla tak vydatná, že sám apoštol národů sv. Pavel, ve svém listu k Římanům (hl. 16) pokládá za svou povinnost poděkovati oněm křesťanům, mužům a ženám, kteří mu pomáhali v apoštolátu a dokonce nasadili pro něho i život. Praví: »Poroučím vám sestru naši Fébu... neboť ona přispěla mnohým i mně samému. Pozdravte Prisky a Akvily, mých to spolupracovníků, kteří pro můj život nasadili hrdlo své... Pozdravte Marii, která mnoho pracovala mezi námi... Pozdravte Urbana, spolupracovníka našeho.« A sv. Pavel v té-

to jediné kapitole svého listu jmenuje ještě jiných osob kteří, ač pouze věřící, novoobrácení křesťané, jemu horlivě a neohroženě pomáhali šířiti učení sv. evangelia:

A zdali se nepřihlásilo samému Pánu Ježíši dobrovolně kromě apoštolů a učedníků mnoho jiných zbožných mužů a žen, aby mu pomáhali v Jeho Božském poslání? Právem tak soudíme z evangelia sv. Lukáše (8, 1—3) kde praví, že Pána Ježíše následovali kromě apoštolů a učedníků také zbožné ženy, mezi nimiž byla Marie Magdalena a Jana, manželka správce Herodova která mu přisluhovala ze statků svých. Nebyla-li také neohroženou hlasatelkou božství Pána Ježíše ona Samaritánka, které se dal Pán Ježíš poznati u studně Jakubovy a která nechavši státi konve, běžela do města a vyzvala lidi, aby šli spatřiti člověka, jenž jí všecko řekl, není-li on Kristus? A lidé vyšli a brali se k němu. (Jan 4, 28-30.)

Co činili první věřící za dob Krista Pána a jeho apoštolů, v tom je následovali věřící pozdějších věků až do našich dob. Vzpomeňte těch zástupů sv. mučedníků prvních tří století, kteří za své veřejné vyznání víry a věrnosti k církvi svaté neohroženě prolévali svou krev! Nebyli to jenom kněží, biskupové a papežové, ale byli to převážnou většinou právě věřící, muži, ženy, ano i děti. A když později pak četní bludaři a nepřátelé pravé víry Kristovy se snažili svéstí věřící bludem a pronásledováním, zda-li to nebyli zase věrní katolíci, kteří pohrdnuvše statky pozemskými, se postavili za své duchovní pastýře na obhajobu sv. víry a církve? Čtete dějiny církve svaté i dějiny naší vlasti a nenajdete v ní stránky jež by

nehlásala nadšený apoštolát laiků a jejich zásluhu o zachování a o neporušenost sv. víry celých národů. Jejich nemalou zásluhou jest také, že učení Kristovo, jako kvas přetvořilo lidstvo a jako oheň se přenášelo od národa k národu. A nebyli to jen věřící s malým vzděláním, ale velcí učenci, spisovatelé, umělci, knížata a králové, kteří se postavili do služeb evangelia k jeho obraně a šíření. Nenalézáme v dějinách krásnějšího vzoru laického apoštolátu nad našeho sv. knížete Václava. Příklad jeho vzorného soukromého i veřejného života, jeho zbožnost, jeho horlivost pro sv. víru a čisté mravy v národě, jeho neohroženost v pronásledování svítí nám po tisíci letech jako jasné vůdčí hvězdy. Kdo postavil ony krásné svatyně, chrámy a kostely nejvyšší umělecké ceny, jimiž je celý svět poseť? Byli to kněží nebo chudí řeholníci? Nikoliv, byli to v první řadě zbožní věřící, kteří svými dary a nadacemi je zřídili ke slávě Boží a ke spáse duše své a ostatních.

Vidíme tedy, že spolupráce věřících s posláním sv. církve a jejich služebníků byla po celá tisíciletí od časů Pána Ježíše až do našich dob zjevem samozřejmým a že království Boží bylo zbudováno a šířeno jejich pomocí a za jejich spolupráce. A tuto činnost jmenujeme dnes Katolickou akcí. Není tedy Katol. akce něčím novým v církvi: pouze novým jménem je označeno, co v církvi bylo od jejího počátku a co s ní je nerozlučitelně spojeno. Nemá tedy Katol. akce naprosto nic společného s politikou, je nade všemi stranami, poněvadž všechny chce získati pro Krista a přivésti ke štěstí života věčného. Katol. akce není spolkem, poněvadž jejími členy jsou všichni, kdož

pro zásluhy Pána Ježíše se stali křtem svatým údy veliké rodiny, církve svaté. Proto Sv. Otec Pius XI. na otázku, co jest Katol. akce, odpovídá: »Katolická akce jest apoštolát věřících, kteří se pod vedením biskupů dávají do služeb církve svaté a pomáhají plniti její božské poslání.«⁽¹⁾

II. Katolická akce je příkazem naší doby.

V minulých dobách bylo náboženství základem veškerého života, rodinného, společenského i státního. Náboženská výchova mládeže a lidu stála v popředí všech ostatních kulturních snah. Bezbožectví se pokládalo za nebezpečné státu a společnosti. Obce byly řízeny duchem přísně náboženským. V mnohých kostelích můžete ještě dnes viděti krásné starobylé prapory. Byly to posvátné odznaky t. zv. cechů neboli organisovaných spolků dle povolání. V nich se pěstovalo nejen odborné vzdělání, nýbrž také duch náboženský, bázeň Boží, pracovitost a poctivost. Z jejich středu vycházela mládež, která měla smysl pro vážnost života a která zakládala rodinné krby, kde vládł zákon Boží a štěstí manželského života. Vládla věrnost a oddanost k víře, úcta k autoritě církevní i státní, vzájemná láska a šetření práv druhých, přátelský poměr ke knězi a svědomitost v plnění příkázání Božích a církevních. Leč přišel člověk nepřítel a zasel koukole do pšeničného pole Božského Hospodáře, svůdným heslem »Pryč z područí náboženství!« a heslem osvěty, pokroku a svobody. Jaké ovoce přinesla, netřeba vám lí-

(1) List k arcib. primasu belgickému 15. srpna 1938.

čítí. Není ani jinak možno. Věčný Bůh a Zákondárce byl svržen s trůnu a nastolen pohanský bůh pyšného rozumu. Katolická církev, skála Petrova, překázela, bylo tedy nutno ji odstavit a věřící všemi prostředky od církve odvrátiti, lži, násilím, pomluvami a překrucováním historických skutečností. Zaručená veřejná práva se katolíkům nepřiznávala, kostely zabíraly a katolíci prohlášeni za nevlastence nebo dokonce za nepřátele vlasti. Do škol uvedeni za vychovatele pro katolickou mládež zřejmí nepřátelé církve katolické, kteří si nedali ujíti žádné příležitosti, aby katolické dítě nepotupili. Měli návod k tomu ve schválených učebnicích, v nichž vše katolické bylo umlčováno a nepřátelské velebeno. Vyšší ochrana jim zaručovala volnost jednání. Nesčetné protesty i biskupů se prostě odkládaly.

Tak zvaná svoboda prolomila však také hráz posvátného, nerozlučného svazku manželského a učinila z manželství téměř smlouvu na výpověď. Co rodin bylo takto rozvráceno, co dítě připraveno o náležitou výchovu, co statků i časných promrháno! Manželství a rodina bez víry staly se nenesitelným břemenem, proto nutno se ho zbaviti. Důvody k tomu se již najdou, a zákonné předpoklady se utvoří!

Svoboda zašla však tak daleko, že si nečiní ani svědomí z **odpravování nenarozených**. Nač mít děti? Což není každý pánem své osoby? Lidský zákon tu málo zmůže, zachytí sotva tisící případ těchto zločinů, poněvadž neproniká do tajů manželského života a poněvadž jest nescíslný počet způsobů, kterými je možno zákon obejít a učiniti neúčinným. Pak se nedivme, že národ vymírá,

když se k samému jeho kořenu přikládá sekera!

Jiné ovoce nevěrecké osvěty je spalování mrtvol, které je zároveň útokem na věřící katolíky. Poněvadž však název »spalování« zní nelibě, říkají mu »pohřeb žehem nebo očistným ohněm«. Nic se však při tom neočišťuje, ani nesmrtelná duše, v kterou nevěří, ani tělo, které se spálí celé, tedy ohněm se nečistí. Spalování nelze také nazývat pohřbem, poněvadž pohřeb znamená, jak samo slovo naznačuje, ukládání mrtvol do hrobu, nikoliv do ohně. Tento způsob ničení mrtvol se odsuzuje tedy již svým pokryteckým pojmenováním. Ale odsuzuje jej také církev sv. co nejpřísněji a zakazuje katolíkům z mnoha důvodů a činí to pod trestem odepření církevního pohřbu těm, kdož by se sami dali spáliti. (2) Církev svatá zakazuje svým věřícím spalování proto tak přísně, že je to dílo spolků jí nepřátelských, směřujících k podkopání víry a posvátné úcty k tělům zemřelých, která byla za živa chrámem a nástrojem Boha, ano, Jeho majetkem, a zůstávají Jeho majetkem i po smrti. Každý katolík ví, že s jeho mrtvým tělem má býti nakládáno tak, jak nás učil sám Spasitel Svým příkladem, když Své mrtvé tělo dal sejmouti s kříže a uložiti do země. Podle slov Žalmisty: »Chrání Hospodin všechny kosti spravedlivých, ani jediná z nich nebude zlomena« (33, 21) nedovolil Kristus Pán, aby Jeho kosti na kříži byly lámány. Paliči mrtvol však drtí, jak známo, stoupami spálené kosti zesnulých. Ani pohané kulturních národů nesnížili úctu k svým zemřelým tak hluboko: naopak, vynakládali vše-

(2) Can. 1203, 1240.

možnou péči, aby jejich těla byla co nejdéle uchována neporušena a ukládali je do drahocenných rakví, sarkofágů, jejichž umělecké ceně a kráse se ještě dnes obdivujeme.

Vše to, co jsem jen letmo řekl, jest plodem pyšného rozumu lidského, jenž ponechán jsa sobě samému, není ani s to poznati nezměnitelné zákony Boží a předvídati osudové následky jejich přestoupení. O těchto nepřátelích a jejich slepé nenávisti Boha a všeho Božího lze říci slova Zalmisty Páně: »Kují marné plány a umlouvají se na Pána a jeho pomazaného. říkajíce: Roztrhněme jejich roucha a jho jejich odvrhněme.« (Žalm 2, 12.)

Nemyslete však, drazí v Kristu, že se na tom dnes něco změnilo, i když bylo prohlášeno, že duch křesťanský má ovládati náš soukromý a veřejný život. Aby tomu tak bylo skutečně, chybí ještě velmi mnoho. Jsou zde pořád ještě ti, jimž vůle Boží hlásána církví svatou jest solí v očích a kují své plány dále.

Řekněme však: Lze přece pozorovati obrat k lepšímu, lidé plní kostely a vracejí se k Bohu. Ovšem, jest tomu tak, ale chodí do kostela všichni, i ti, na nichž nám zvláště záleží? Jest jejich návrat k Bohu opravdový? Není to snad návrat okamžité nálady vyvolaný pouze zevnějšími okolnostmi? Návštěva kostela není ještě všechno, třeba jsme i za to Pánu Bohu z hloubi duše vděčni! Musí následovati skutky, a to zjevné, jak je od nás Bůh žádá.

Zda všem těm zjevům může katolík přihlížeti nečinně nebo lhostejně, jako by se ho netýkaly? Vypukne-li požár v obci, neběží-li kde kdo, aby

pomáhal hasiti a odvrátiti nebezpečnosti od sebe i od jiných? Jak zpozdilé by bylo říkati: K tomu jsou hasiči a ne my! A podobně by bylo velikým omylem myslet, že k odvrácení vši té mravní zátopy a nevěreckého požáru stačí slabé a nepočtené síly kněží, postavených v čelo farních osad. Vzpomeňme jen, jak veliký je nedostatek kněží, že celá řada osad nemá ani vlastního duchovního správce a musí býti obstarávána knězem ze sousední fary. Bolí mě srdce, když slyším nářky a prosby hodných katolíků, dožadujících se kněze, a nemohu vyhověti. Ti, kteří jsou, pracují s nasazením všech sil i svého zdraví, chodí do dalekých škol, vyučují 20, někdy až 30 hodin sv. náboženství a vyřizují do pozdních hodin nočních úmorné práce kancelářské. K tomu přistupuje zaopatřování nemocných a vyčerpávající práce posvátných úkonů kostelních. Jak by tito mohli bez vás, drazí, bez vaší spolupráce se věnovati hlubšímu, pronikavějšímu, do všech vesnic a rodin zasahujícímu apoštolátu?

Bohu buďtež neskonale díky, že přece nezůstali ve své práci úplně osamoceni. Našlo se v minulosti také dosti uvědomělých katolíků, kteří se postavili za své kněze s obdivuhodnou zmužilostí a obětavostí, aby hájili svatá práva církve, sv. víru, rodinu a křesťanskou výchovu katolické mládeže a činili tak ne bez úspěchu. Dnes však za změněných poměrů přichází tato povinnost na široké vrstvy katolíků dobře organisovaných v Katolické akci v jednotlivých farnostech a obcích k odvrácení katastrofy, která hrozí z nevěry a nemravnosti k obrodě duchem Kristovým.

III. Katolická akce je příkazem církve svaté.

Povinnost pracovati v Katol. akci vyplývá však také z naší příslušnosti ke katol. církvi, jejímiž členy se stali **křtem svatým**.

Členové kterékoliv společnosti nemají pouze výhody ze své příslušnosti k ní, nýbrž také povinnosti k jejímu blahu pracovati a pro ni přinášeti třeba i oběti. Kdo by tak nečinil, přestává býti jejím členem a sám se z ní vylučuje.

Na křtu svatém jsme přijali také členství, ve veliké a Boží rodině, církvi svaté, jí slíbili věrnost a odřekli se zlého ducha, všech jeho skutků a vsí jeho pýchy. Za to přijal nás Bůh za své děti a za dědice své slávy věčné. A Kristus zase nás přijal za Své bratry a sestry a dal nám za matku svou církev, aby nás vychovávala, vedla a posvěcovala. Nuže, k této rodině Boží, od níž jsme přijali tolik dobrodiní, neměli bychom povinnost pro ni pracovati a pro ni i přinášeti malé oběti? Co bychom řekli o synu nebo dceři, kteří se dají od rodičů živiti a vychovávat, ale pro ně by ani nehnuli rukou a nechali by je v bídě a útisku? Oč větší, daleko větší jest náš závazek k duchovní rodině, církvi svaté, k níž přináležíme z tolika příčin!

My katolíci však jsme ještě více než členy církve, jsme také **údy duchovního těla, jehož hlavou je sám Kristus**.

Učí tak sv. Pavel ve svém listu ke Korintským (I. 12,12-17) v krásném srovnání s tělem lidským slovy: »Jako tělo jest jedno a přece mnoho údů má, tak i Kristus. Neboť v jednom Duchu všichni jsme byli pokřtěni v jedno tělo ... a všichni jed-

ním Duchem napojeni ... A trpí-li úd jeden, trpí spolu s ním všechny údy, a oslavuje-li se jeden úd, radují se spolu s ním všichni údové. Vy však jste tělem Kristovým a jeho údy.« A sv. Pavel pokračuje: »Jako tělo lidské má různé údy a všechny pracují pro blaho celého těla, třeba různým způsobem, tak máme i my pracovat, každý podle údělů Božího a svých schopností pro celé duchovní tělo, jehož hlavou jest Kristus. Tato součinnost údů s celým duchovním tělem Kristovým což jest jiného, nežli práce v Katol. akci, v níž katolík, každý dle svých sil a schopností, pracuje pro zájmy Krista Pána, jenž žije ve své církvi. Vznešenost našeho včlenění do církve a do ducha Kristova velebí sv. Petr ve svém listu (I. 2, 9) takto: »Vy jste rodem vyvoleným, královským kněžstvem, národem svatým, lidem vlastnickým, abyste zvěštovali slávu toho, jenž z temnosti vás povolal ku podivnému světlu svému.«

Avšak většina z nás stala se účastnými další veliké milosti přijetím svátosti sv. břimování, v níž Duch Svatý nás sedmerým darem uschopnil státi se vojíny Jeho církve, abychom zmužile a neohroženě hájili zájmy Boží a zájmy své duchovní rodiny. Nepřátelé sv. víry jsou smělí, vytrvalí, silní, podnikaví a úskoční, proto nás Duch Svatý omilostnil svými dary, abychom touž, ano ještě větší silou, trpělivostí a odhodlaností podnikali boj se zlem a jeho šířiteli.

Proto nikdo neříkej: Nejsem dosti schopným pracovat v Katol. akci. Duch Svatý nepotřebuje k provedení svých plánů učených ani silných, ale užívá za svůj nástroj velmi často slabých a dle lidského úsudku neschopných, aby v církvi vy-

konali veliká, obdivuhodná díla. To potvrzuje sv. Pavel, řka: »Co pošetilé jest ve světě, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil silné.« (I. Korint. 1, 27). — A sám Duch Svatý hlásá skrze Žalmistu: »Ze rtů nemluvnat a kojenců vyvozuješ mocnou chválu na vzdory svým nepřátelům, bys umlčel odpůrce a protivníky.« (Z. 8, 3.)

Jest samozřejmo, že vzhledem k nejuvš časové nutnosti a k závazkům, které vyplývají z naší příslušnosti k církvi svaté, neopomenuli ani Sv. Otcové, zvláště doby poslední, žádné příležitosti, aby důtklivě nepřipomněli věřícím povinnost organisovati se v Katolické akci. Již slavný papež Lev XIII. v jednom ze svých okružních listů praví: »K povinnostem, které máme k Bohu a k církvi svaté, patří také, aby každý dle své možnosti se přičiňoval šířiti křesťanskou víru a čeliti bludům.« (3) Pius XI., o němž bychom mohli říci, že je papežem Katol. akce, v listu k biskupům argentinským píše: »Všichni jsou vázáni pracovati pro království Boží, poněvadž všichni mají štěstí býti jeho poddanými. Jako údové jedné rodiny mají něčím přispěti k jejímu dobru. Nic nedělati, bylo by hříchem opomenutí, podle okolností i těžkým. Všichni musí pracovati, pro všechny je místo i příležitost ku práci.« (4) Práce v Katolické akci není tedy výsadou jen některých katolíků, ale úkolem všech a patří k souboru křesťanského života každého jednotlivého katolíka. Proto praví týž Sv. Otec: »Katol. akci jest posuzovati jed-

(3) Sapientiae christianae 10. ledna 1890.

(4) 4. února 1891.

nak jako nutný doplněk duchovní správy, jednak jako křesťanskou povinnost věřících.«⁽⁵⁾

Kristus Pán praví: »Darmo jste obdrželi, darmo dejte.« (Mat. 10, 8.) Jestliže se nám dostalo od církve svaté, nositelky pravé víry Kristovy, bez našich zásluh tolik milostí pro čas i pro věčnost, zda můžeme uzavíratí srdce své k těm, jimž se těchto darů nedostalo? Zda můžeme býti hluchými k slovům Páně: »Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítíl?« (Luk. 12, 49.) Kdo by se nestaral o bratra svého, zdaliž by nebyl podoben Kainu, který Bohu odpověděl: »Jsem snad strážcem bratra svého?« (Gen. 4, 9.) Proto veliký učitel církevní sv. Tomáš Aquinský připomíná: »Každý má povinnost jiné učiniti účastnými své víry, buď poučením nebo utvrzením nebo potlačením nevěreckých útoků.«⁽⁶⁾

IV. Jaké zvláštní úkoly má Katolická akce?

Sv. Otec Pius XI. praví, že Katol. akce je apoštolát a boj na všech frontách.⁽⁷⁾ Každý jiný katolický spolek pěstuje jenom určité úseky katol. života a vzdělává své členy jedním směrem. Ne tak Katol. akce, která má pole daleko širší, zasahuje do všech oborů duchovní správy a jest její oporou a pomocnicí. Nemohu proto zde mluvit o všech jejích úkolech, chci však se dotknouti aspoň hlavních. Jsou to:

(5) List ke kard. stát. sekretáři, 24. ledna 1927.

(6) Summa theol. II, III, Qu. III a. 2.

(7) Encykl. Ubi arcano, 23. prosince 1922.

1. Šíření a uplatnění křesťanských zásad.

Již jsem se zmínil, že zásady, které dnes ovládají většinu lidstva, nejsou křesťanské, ano, jsou vysloveně protikřesťanské. Z těchto zásad, podporovaných rozumářskou filosofií, se zrodil liberalismus, volnomyšlenkářství, hmotařství a sobectví, které vychovaly nadčlověka v jeho plné pýše a bezohlednosti, jdoucí až do surovosti, třeba se při tom mluvilo o humanitě. Není ani jinak možno, neboť bylo to právě křesťanství, které svými zjevenými pravdami překonalo pohanské nazírání na život lidský a vstúpilo do duše nejušlechtilejší ctnosti. Lidé t. zv. moderních zásad nejsou si již ani vědomi, že se vrátili k starému pohanství, nebo že jsou mu velmi blízcí. Příčinou toho jest náboženská nevědomost, která za našich dnů je přímo úžasná. Co člověk nezná, po tom také netouží. Úkolem tedy nejvyšším Katol. akce jest, aby především její členové poznali důkladně učení sv. víry a její zásady, přilnuli k nim rozumem i srdcem a přičiňovali se, aby i jiní je poznali. Co bylo příčinou, že apoštolé, první křesťané a pozdější katolíci byli neohroženými vyznavači a šířiteli sv. víry, nežli jejich skálopevné přesvědčení?

Když apoštolé kázali přes zákaz v Jerusalemě Krista ukřižovaného a zmrtvých vstalého, byli předvedeni před veleradu a kněz jim pravil: »Přísně jsme vám zakázali, abyste učili na základě jména toho, a hle, naplnili jste Jerusalelem učním svým a chcete uvést na nás krev toho člověka.« Petr však a apoštolé odpovídajíce, řekli: Poslouchati sluší více Boha než lidí. Bůh otců našich vzkřísil Ježíše, kterého vy jste usmrtili, pověsiv-

še ho na dřevě. Jej povýšil Bůh pravicí svou za knížete a vykupitele, aby dal pokání a odpuštění lidu svému. A my jsme svědky těch věcí i Duch Svatý, kterého Bůh dal těm, kteří ho poslouchají. : (Skut. ap. 5, 28-32.)

Tedy poznání a hluboké přesvědčení o sv. pravdách s milostí Ducha Svatého jest základem apoštolátu Katol. akce.

2. Úkol tento musí však katolík organisovaný v Katol. akci plniti především ve svém nejbližším okolí, t. j. v rodině.

Jaký význam má rodina pro společnost a pro stát, netřeba zdůrazňovati. Jaká je rodina, takový je stát, taková je společnost, poněvadž jest jejich, abych tak řekl, životní buňkou. Krásně to vyjádřil Sv. Otec Lev XIII. slovy: »Rodina je kolébkou občanské společnosti a osud států se většinou připravuje u rodinného krbu.«⁽⁸⁾

Musí tedy nejprve rodina býti pokřesťaněna, a to ve své hlavě, otci a matce. Rodina se musí vrátiti ke svému vzoru rodiny nazaretské, od jejíhož chudičkého, ale bohumilého krbu vzešlo Světlo světa. Vy, otcové a matky, proměňte proto svůj rodinný krb ve svatyni, v níž vládne bázeň Boží, v níž se ozývá chvála jména Božího, kvete vzájemná láska manželská a důvěra v Boha i ve chvílích nejtěžších! Proměňte své příbytky ve školu, ve které vaše dítky slyší s úctou vyslovovati jméno Boží a z příkladu vašeho se učí modliti a kletati před obrazem Ukřižovaného! Kolik rodičů svým, musím říci, pohoršlivým příkladem zkazí dítě navždy! Tu neplatí výmluva: Nemáme času,

(8) Encyklika Sapientiae christianae, 10. ledna 1900.

abychom se zabývali s dětmi, k tomu je ve škole velebný pán. Osudný to rozpor v duši dítěte, když ve škole z úst svého katechety slyší tak, a doma slyší a vidí jinak! Dítě právě doma musí poznávat úctu svých rodičů k sv. náboženství, k církvi, ke kněžím a ke všemu, co je svatého. Rodiče musí být praktickými učiteli svých dítek v zachování příkázání Božích a církevních, povinné návštěvy bohoslužeb, přijímání svatých svátostí, zdržování se těžkých prací o nedělích a příkazaných svátcích. Katoličtí rodičové bdí nad svými dětmi jako nad zřítelnicí oka svého, aby pleva zla nevnikla do duše jejich a nenakazila jejich nevinné mládí. Budou proto starostlivě sledovati, co jejich dítky čtou a s kým se stýkají. Budou tlumiti vším úsilím počátky marnivosti, rozmařilosti a neslušného nebo dokonce nemravného způsobu obleku. Budou je posílati do **katolických besídek**, kde jsou založeny, kde pak ještě nejsou, budou pečovati, aby byly zřízeny.

Základem rodinného štěstí jest ovšem **manželství** samo, a to nerozlučné, církví posvěcené, čisté a uzavřené s pravými úmysly, jak to žádá Bůh, původce tohoto zařízení. Jenom z takového manželství prýští požehnání, síla, útěcha a schopnost k těžkým úkolům rodiny.

Jak veliké pole působnosti skytá tedy rodina apoštolátu katolíka, organisovaného v Katol. akci, především v jeho vlastní rodině, ale také v rodinách jiných, s nimiž je ve styku! Snad má příležitost daleko větší než kněz usmířiti rozvaděná manželství, přiměti k církevnímu sňatku v neplatném manželství žijící, nalézt vhodný okamžik, aby rodičům, méně dbalým náboženské výchovy

dítěk, připomenul laskavým a přesvědčivým způsobem jejich povinnost. Má snad možnost daleko větší než kněz, upozorniti rodiče na mravní nebezpečnosti, jež hrozí jejich dítkám. Láska katolíka k Bohu a bližnímu je tak veliká, že nikdy neřekne a nesmí říci: Co je mně do jiných.

Řekne však někdo: To mohu učiniti také, aniž jsem v Katol. akci. Zcela správně, ale zapomíná, že Katol. akce je právě školou pro tento apoštolát a že Kristus Pán řekl: »Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.« (Mat. 18, 20.)

3. Jiný veliký úkol Katol. akce se týká školního vyučování. Církev se honosí božským posláním kultury křesťanské. Ona byla první vychovatelkou a zůstala jí až dosud z příkazu Pána Ježíše: »Jdouce učte všechny národy ... zachovávati všechno, co jsem přikázal vám.« (Mat. 28, 19-30.) Nemůže se tedy zříci práva a povinnosti ani na veřejnou výchovu mládeže. Jejím Božským příkazem jest nad ní bdíti a čeliti všem snahám, které by podkopávaly víru dítěte ve škole. Nemůže také býti většího zločinu, než bráti víru v Boha bezbrannému dítěti. Proto církev a katoličtí rodičové musí usilovati, je-li toho třeba, aby katolický učitel učil katolické dítě. Tak je tomu v mnoha jiných zemích a tento úkol Katolické akce potvrzuje Sv. Otec Pius XI. slovy: »Odtud jsou drahými našemu srdci ona sdružení, která si vzala za úkol pracovati na křesťanské výchově.«⁽⁹⁾ Takové spolky jsme měli ve sdružení katol. rodičů,

(9) Encyklika De educatione christiana, Divini illius Magistri, 31. prosince 1929.

poněvadž však přestalo působiti, nastupuje na jejich místo Katol. akce. Jejím svatým úkolem jest potlačiti všemi zákonnými prostředky každý útok na víru dítěte.

Katolická akce jest také úkolem, který snažně doporučuji, aby brala živou účast na pořádání t. zv. **školské neděle**, která se má pořádati v každé farnosti na začátku a na konci školn. roku v kostele i mimo kostel, a jak jsem se již zmínil, pečovati o **dětské besídky**, akademie a hry, jakož i o rozšiřování dětských časopisů, čímž přecházím k dalšímu apoštolátu Katol. akce.

4. Nad jiné důležitým jest **apoštolát katolického tisku**. Není třeba, abych vám líčil pohromy, jaké působí špatný tisk, k němuž čítám nemravné obrazy a jiná toho druhu díla, třebas se nazývala uměleckými, dále biografy, divadla a přednášky. Jak hluboce jest litovati, že svoboda tisku jde tak daleko, že nešetří ani mravnosti, ani citů náboženských, dávajíc je nezřídka na pospas posměchu nevěrců. Rafinovaným způsobem se zneužívá slabých charakterů a nízkých pudů, aby se původcové a šířitelé těchto děl obohatili ohromnými finančními zisky. Co jest jim do ubohých obětí, do rozvrácených rodin, do rozeštvaných mas lidu!

Katolické akci a jejím členům přináleží proto dvojí úkol: předně, všemi prostředky pracovati a o to usilovati, aby špatný tisk a všechny jiné podniky podkopávající mravnost nenašly vstupu do našich rodin a nepřišly do rukou jednotlivců a za druhé, šířiti dobrý katol. tisk, dávati bezvadná divadla, biografy a pořádati poučné katol. přednášky, a to nejen ve městech, nýbrž i v nejmenších vesnicích. Členové Katol. akce budou ostra-

žitě bdíti, aby tento jed neotrávil ani jednu duši, a upozorní ihned katolíky na jeho nebezpečnost a případně i svého duchovního správce, který nemůže věděti o všem, co se děje v rozsáhlé jeho farnosti. A zvláště v pochybnosti jest se na něho obrátiti. Dobrý tisk a jiné katol. kulturní podniky jsou nejlepším a nejúčinnějším prostředkem proti vlivu špatného tisku. Sv. Otec Lev XIII. ve svém okružním listu praví o tisku toto: »Je nutno proti tisku postaviti tisk, aby týmž prostředkem, který otravuje, byl zjednán protijed. — Jest proto žádoucí, aby každý kraj měl svůj katolický časopis, možno-li denní.«⁽¹⁰⁾ A týž veliký papež řekl jednomu knězi: »Pište články do novin, ponese více ovoce, nežli kázání, poněvadž kam nedosáhne kázání, tam dosáhne tisk.« Jak jsem se již dříve zmínil, jest katolický tisk také nejmnějším prostředkem proti dnešní náboženské nevědomosti, jež je jednou z příčin náboženské lhostejnosti a úpadku duchovního života věřících.

Nikdo si nemůže stěžovati, že bychom neměli dostatek katol. tisku, a to pro všechny vrstvy katolíků. Máme laciný tisk lidový, ale též tisk pro katolíky s vyšším vzděláním, nechybí nám tisk vědecký pro filosofii, sociologii, dějepis, právo, pro výchovu, pro duchovní život, pro určitá povolání, pro určitý věk, pro dospělé a pro mládež, máme tisk pro muže a ženy, i pro rodiče. Máme také tisk zábavný i poučný. tisk, jenž zaujímá stanovisko ve všech otázkách náboženských a konečně tisk obranný proti lžím a útokům nepřátelským.

(10) Etsi nos 15. února 1882.

Čeho nám tedy třeba? Nic jiného, nežli abychom tento tisk znali, o něm věděli, jej četli a rozšiřovali. Není-li ti, drahý katolíku, líto vydati peníz na ten tvůj denní chléb, mohl bys litovati mnohem menší oběti, abys nasytil lačnou a hynoucí duši svou a svého bratra nebo sestry? Nechopil by ses zbraně, abys odrazil napřaženou ruku vraha své duše? Slyš, co praví sv. Petr: »Strážliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil. Jemu odpírejte silni ve víře.« (I. Petr 5, 8-9.)

5. Šíření dobrého tisku je skutkem milosrdenství duchovního. Ale Pán Ježíš přikazuje nám slovy a Svým svatým příkladem, abychom konali také skutky milosrdenství tělesného, čili jak říkáme, charitu.

Apoštolát církve svaté nelze si představit bez charity. Prohlášení Pána Ježíše, že naším bližním je každý člověk i nepřítel, že Jemu samému jsme učinili, co jsme učinili jednomu z nejmenších, a příkaz Jeho »Milovati budeš bližního jako sebe samého«, prolomily tisícileté přehrady, jež dělily lidstvo, a spojily je v jednu rodinu, vzývající Boha Tvůrce: »Otče náš, jenž jsi na nebesích«, a položily základ k pravé křesťanské charitě.

Církev svatá byla vždy ochránkyní chudých, opuštěných, nemocných, sirotků a utiskovaných. Na jejím mateřském srdci našli všichni soucit posvěcený láskou Kristovou. Připomínám nesčetné ústavy katol. charity, nemocnice, sirotčince, chorobince, ústavy pro nezhojitelné nemoci, útulky pro opuštěné osoby. Ve všech působí většinou řeholnice, které hrdinsky celý svůj život zasvětily bez zisku a výdělku těmto ubohým. Ale tito ubozí

nejsou jen v ústavech. Máte je kolem sebe v každé farnosti. Ve své bídě a opuštěnosti dožadují se vašeho milosrdenství. I zde možno říci: Žeň mnohá, ale dělníků málo. Jest dosti těch, k jichž srdci ani nedoléhá hlas jejich bídy, poněvadž mnohdy o nich nevědí. A proto je tu Katol. akce se svými členy, aby zprostředkovala pomoc těmto potřebným buď přímo, anebo obstaráním místa v některém z řečených ústavů. Založili jsme v diecési dobře organisovanou akci charitativní, která má v četných farnostech odbočky. Je žádoucí, aby byly všude a aby Katol. akce o to pečovala, neboť v nich má nejlepší nástroj své charitativní činnosti. Katol. akce neopomene také podporovati nyní zřízenou státní »Národní pomoc«, založenou na širokém základě nestranné občanské dobročinnosti, která s katolickou charitou spolupracuje.

Jde-li o těžce nemocné, bude Katol. akce pečovati, aby s hmotnou pomocí přispěla také jejich potřebám duchovním a starala se o jejich včasné zaopatření oznámením duchovnímu správci. Tito ubozí umírají mnohdy jen proto bez zaopatření, že je nikdo knězi neoznámil.

Charita v rukách Katolické akce jest tedy nástrojem milosrdné lásky samého Pána Ježíše.

6. Dalším úkolem Katol. akce jest péče o chrámy Páně, jich výzdobu, o důstojné konání bohoslužeb a zvláště o mimořádné osadní pobožnosti a církevní slavnosti, jako na př. misie nebo duchovní cvičení, a konečně o předepsané církevní sbírky.

Jak málo by docílil duchovní správce, kdyby mu nepomáhali věřící! S radostí však mohu říci, že v četných farních osadách jsem shledal velikou

obětavost, ať šlo o opravu chrámu nebo jeho výzdobu nebo čistotu, ať běželo o povznesení bohoslužeb výpravou oltářů neb důstojným zpěvem, nebo o pomoc při pořádání sv. misí nebo sbírek chrámových. Úkolem Katol. akce a jejích členů jest práci si rozdělit a usměrnit, vzbudit zájem, vyhledat a získat dobrodince a mnohé mdlé a nerozhodné katolíky vyburcovat z jejich nečinnosti. Nezapomínejte také na **misie mezi pohany**, abyste i jim zprostředkovali milost poznání svaté víry. Sta milionů jich úpí pod otroctvím modloslužby a nevěry a církev sv. i o ně se starat musí z příkazu Páně a dožaduje se aspoň těch drobečků, které padají se stolů našich. Jistě jim je neodepřeme, když nás o ně prosí na Velký pátek a na Bílou sobotu a o misijní neděli v měsíci říjnu.

Nepochybují také, že budete stále pamatovat na **mé chudé studenty** o suchých dnech postních, kteří touží se stát kněžími, a za ně se modlit, jakož i za **mé bohoslovce**, pro něž se koná stálá sbírka o první neděli každého měsíce. Všichni skoro bez výjimky vyšli z chudých chaloupek a jen s vaší pomocí jsou s to dosáhnouti milosti kněžského stavu. Kéž Pán Bůh vám hojně odmění každý haléř, který jste věnovali pro oba tyto účely! Prosím vás a Katol. akci o tento skutek lásky i nadále, neboť jen tak mě pomůžete čelit velkému nedostatku kněží, který mnozí z vás sami nejvíce pociťujete.

Poněvadž nikdo nemůže rozdávat z toho, čeho nemá, jest potřebí, aby členové Katol. akce pečovali o svou vlastní dokonalost na předním místě a tak se uschopnili pro svůj veliký apoštolát. K tomu jsou **svatá duchovní cvičení**, při nichž

účastníci v posvátném ústraní pod vedením duchovního vůdce hlouběji vnikají do pravd svaté víry a do krás nadpřirozeného života. Tam načerpají lásku a oheň pro svůj apoštolát království Božího. I tu nemohu zatajiti svou radost, že tak mnozí již je vykonali, a to právě z řad mládeže a že znova a znova se k nim vracují a přivádějí jiné. Skládám v ně útěchyplnou naději, že obnoví novou generaci duchem Kristovým.

V. O vnitřní organisaci Katol. akce a jejím vztahu k ostatním katolickým spolkům.

Odpovím nejprve na otázku, jaký je vztah Katol. akce k ostatním katol. spolkům. Jak jsem již dříve řekl, má katol. spolek svůj zvláštní cíl, za kterým vede své členstvo. Tyto spolky jsou církevně schváleny a doporučeny, proto nemohou býti ve své činnosti nikterak zkráceny nebo omezo-
vány. Katolické akci nijak nepřekážejí, naopak Katolická akce je musí vítati a pokládá je za své spolupracovníky a vykonavatele i mnohých svých úkolů. Bez těchto spolků by někde ani nebylo možno založiti Katol. akci. Očekávám, že právě z jejich středu bude Katol. akce vybudována. Katol. spolky mají povinnost se včleniti do Katol. akce, takže žádný z nich nemůže státi mimo ni. Jsou vázány vysílati svého zástupce do farních výborů Katol. akce, přijímati její usnesení a pracovati v rámci svých stanov o jejich provedení. Pokyny Katol. akce jako pomocnice duchovní správy, jsou směrodatnými po všechny Katol. spolky v místě. Naprostá součinnost, shoda a svornost je nutna i z toho důvodu, aby ve

větších podnikcích se všichni katolíci soustředili, síly netřístili, případně si práci rozdělili. Bratrská láska a ukázněnost musí všechny spojovati. Svorností byla již často z nepatrných začátků vybudována veliká díla, kdežto neblahou svorností se rozpadla nebo uboze živořila.

Katolická akce, jak jsem již naznačil, není spolkem. Jestliže však jsme u nás ji dali do rámce spolku, t. j. Katolických národních jednot, stalo se tak pouze z důvodů praktických, aby byla účastnou výhod jiných spolků schválených. A volili jsme právě Katol. národní jednoty, poněvadž na mnohých místech naší diecése byly již založeny a mají týž program jako Katol. akce a chtěli jsme zdůrazniti, že v Katol. akci budeme pracovati nejen pro věc Boží, nýbrž i pro náš národ.

Pokud se týká vnitřní organizace Katol. akce, chci se zmíniti jenom o hlavních bodech jejích stanov.

Členem může se státi každý praktický katolík, který je ochoten řídit se zásadami Katol. akce a není třeba, aby přináležel k nějakému jinému katol. spolku. V každé farnosti členové tvoří farní jednotu, podřízenou diecésnímu výboru. Poněvadž však zájmy členů různého povolání a stavu, jakož i dělba práce vyžadují rozčlenění, má Katol. akce odbory, a to podle stavu: pro muže, pro ženy, pro jinochy a pro dívky; podle práce odbory: charitativní, tiskový, kulturní, sociální, školský a odbor pro dětské besídky. k nimž mohou přistoupiti ještě jiné odbory pracovní; a mohou přistoupiti ještě jiné odbory pracovní; a podle povolání: zemědělský, dělnický, odbor pro inteligenci, pro studující a konečně odbor tělo-

výchovný. Kde jiné katolické spolky již jsou, mohou dle povahy svých stanov zastupovati dotyčný odbor v Katol. akci, jako na př. Sdružení katol. mládeže bude zastupovati odbor pro jinochy a dívky, Svaz katol. mužů a žen budou zastupovati tento odbor, rovněž tak katoličtí zemědělci, křesťanští dělníci a Jednoty Orla atd. Všechny jednotlivé odbory si volí referenta do farního výboru, aby podával zprávy o činnosti svých odborů, případně dával podněty a návrhy k nové práci. V přifařených osadách, kde není možno ještě Katol. akci založiti, je nutno získati aspoň důvěrníka, jehož úkol je velmi důležitý, poněvadž připravuje půdu pro členstvo Katol. akce.

Předsedou výboru farního je laik, ne kněz. Kněz, obyčejně duchovní správce, je ředitelem místní Katol. akce i výboru, tedy nikoliv pouhým duchovním rádcem. On dává duchovní směrnice a jest tlumočnickem zásad církevních ve všech odborech, poněvadž Katol. akce, jako pomocnice duchovní správy se opírá o autoritu církve, tedy o své duchovní ředitele a o diecézního biskupa. Kdyby tedy duchovní ředitel uznal, že ten neb onen podnik není na prospěch církve nebo duchovní správy, muselo by se členstvo dotyčného odboru bezpodmínečně podrobiti. Toť povšechný nástin organisace Katolické akce.

Závěr.

Draží diecesáni! Promluvil jsem vám o Katol. akci, co jest, jaký má význam zvláště pro naši dobu, a jak naše příslušnost k církvi sv. nás zavazuje v ní pracovati o veledůležitých úkolech ku

blahu našemu. Doložil jsem svá slova také výroky slavných papežů a jejich příkazy. Vzpomeňte ještě slov Sv. Otce Pia XI., jenž klade na Katol. akci takový důraz, že ji nazývá zřítelnicí oka svého. A slavně panující nynější Sv. Otec Pius XII., když po své volbě poprvé udělil sv. požehnání celému světu, řekl, že do svého srdce uzavírá zvláště členstvo Katolické akce. Spatřuje v ní jediný účinný prostředek obrození lidstva duchem křesťanským a zároveň řešení dnes tolik palčivé otázky sociální. »Napomínáme proto«, praví Sv. Otec Pius XI. ve svém světoznámém okružním listě o sociální otázce, »všechny v Pánu, aby nešetřili námah a nedali se odstrašiti obtížemi, ale rostli v síle a horlivosti... Čeliti obtížím a podnikati boj jest vlastností křesťanskou a ctností vojínů Kristových dle slov sv. Pavla: Snášej a pracuj jako dobrý bojovník Kristův.« (II Timot. 2. 3). ⁽¹¹⁾

Drazí! Nepochybuji o vaší dobré vůli a snaze. Byl jsem očitým svědkem již tolika důkazů vaší živé víry a obětí pro ni přinesených i vaší lásky a oddanosti k církvi svaté. Šli jste vždy ochotně za hlasem svého vrchního pastýře. Děkuji vám a Pánu Bohu za to, a očekávám, že i tentokráte nevyzní slova má naprázdno. Obráťte oči své k nedostižnému vzoru laika-apoštola sv. Václava, pod jehož mocnou ochranu jsem postavil dílo Katol. akce. Budiž nám nejen vzorem, nýbrž i přimlvcem v nebesích, aby dílo, které bylo jeho dílem, zapustilo hluboké kořeny v jeho dědictví.

(11) Encyklika Quadragesimo anno, 15. května 1931.

V Katol. akci pracujeme pro Boha všemohoucího,
† Otce i † Syna i † Ducha svatého sestoupí na vás
a zůstane povždy s vámi! Amen. ,

Dáno v Hradci Králové na svátek Sedmi-
bolestné P. Marie, dne 15. března 1940.

† Mořic,
biskup.

P A S T Ý Ř S K Ý L I S T

J. E. biskupa Msgre M. Píchy

o Katolické akci

Vydal Ěxerciční dům, Frýdek. Tiskla Typia, Moř. Ostrava

Dáno v Hradci Králové, na svátek Sedmi-
bolestné P. Marie, dne 15. března 1940.

† M o ř i c,
biskup.

Tento pastýřský list budiž věřícím s kazatěl-
ny zřetelně přečten na Hod Boží velikonoční,
dne 24. března t. r. a o dvou následujících
nedělích.